

Hyvinvointitoimiala
Mäntymäen perhetukikeskus

28.2.2019

Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
20801 Turku

LSAVI/558/05.06.03/2018

Mäntymäen perhetukikeskuksen vastine selvityspyyntöön

1. Liitteenä asuinyksikkökohtainen (osastokohtainen) luettelo kaikista henkilöistä, jotka ovat toimineet osastojen hoito-, kasvatus ja kuntoutustehtävissä 1.12.- 21.1. 2019. Luetteloon on kirjattu kyseisten henkilöiden tehtävännimikkeet ja suoritettu tutkinto.
2. Liitteenä kaikkien 1.12.2018 – 21.1.2019 hoito-, kasvatus- ja kuntoutustehtävissä toimineiden henkilöiden tutkintotodistukset
3. Liitteenä hoito- ja kasvatushenkilöstön työvuorolistat ajalta 1.12.2018 – 21.1.2019 sekä samalta ajalta palkanlaskentaan menneet tiedot hoito- ja kasvatushenkilöstön työtuntimääristä
4. Selvitys sijaisten rekrytoinnista hoito-, kasvatus- ja kuntoutustyöhön joulukuussa 2018 ja tammikuussa 2019:

Mäntymäen perhetukikeskuksessa rekrytoinnissa käytetään Turun kaupungin rekrytointipalveluja (Kuntarekryä) Turun kaupungin ohjeistusten mukaisesti. Vakansseilla on mahdollisuuksien mukaan vakituinen työntekijä ja heidän poissaollessaan palkataan ensisijaisesti päteviä sijaista tai alan opiskelijoita. Sijaistarpeessa olemme käyttäneet myös suoraa yhteydenottoa sosiaalialan oppilaitoksiin, kuten Turun AMK sekä käyttäneet oppilaitosten sosiaalista mediaa, samoin kuin vieneet esitteitä ja käyneet esittelemässä toimintaamme. Kuntarekryä olemme käyttäneet tarvittaessa myös pitempiaikaisten sijaisten rekrytoinnissa. Sijaiseksi hakeudutaan myös suoralla yhteydenotolla johtajaan.

Alan harjoittelut ovat olleet lisäksi yksi keskeinen väylä sopivien sijaisten rekrytoimiseen eripituisiin sijaisuuksiin. Mäntymäen perhetukikeskuksessa harjoittelijat ovat pääsääntöisesti sosionomi- ja sairaanhoitajaopiskelijoita sekä toisinaan yhteisöpedagogiksi opiskelevia. Myös kasvatustieteiden ja psykologian opiskelijoita on käytetty keikkalaisina. Kaikki työvuoroissa käytettävät henkilöt haastatellaan ja pätevien hakijoiden tiedot tarkastetaan todistusten lisäksi ammattihenkilörekisteristä. Sijaisina toimivat opiskelijat esittävät opintosuoritteet ja muut mahdolliset todistukset.

28.2.2019

set liittyen työhistoriaansa ja mahdolliseen lastensuojelun työkokemukseen. Sijais-ten hankinta kesätöihin alkaa talvella ja samoja sijaisia pyritään käyttämään mahdollisimman paljon. Lastensuojeluun tulevien lasten ja nuorten traumataustojen vuoksi jatkuvasti vaihtuvat ihmissuhteet pyritään minimoimaan. Rikostaustaselvitys pyydetään yli 3 kk:n sijaisuuksiin.

Mäntymäen perhetukikeskuksessa työskentelee 50 henkilöä. Sijaistarpeet tulevat usein ennakoimattomasti ja sijaisten tarve on suuri. Vastaanottoyksikön ympäri-vuorokautisen turvallisuuden varmistaminen edellyttää sekä riittävää resursointia että riittävää osaamista kaikkiin työvuoroihin. Vastaanottoyksikköön tulevat, usein kompleksisesti traumatisoituneet lapset ja nuoret oireilevat impulsiivisella ja väkivaltaisella käyttäytymisellä. Mäntymäen perhetukikeskukseen tuodaan lisäksi viikoittain poliisin ja/tai sosiaalipäivystyksen saattamina Turun kaupungin (tai muiden kaupunkien) sijoittamia, omista laitoksistaan karkuteilla olevia usein päihtyneitä, fyysisesti ja psyykkisesti huonokuntoisia nuoria. Lyhyellä varoitusaikalla tuleviin sijaisuuksiin joudutaan soittamaan usein kymmenillekin henkilöille ennen kuin sijainen akuuttiin tarpeeseen saadaan. Sijaisluetteloa päivitetään jatkuvasti, niin että se on ajantasaisesti kaikkien osastojen käytössä.

Vaativiin tilanteisiin on tärkeää saada henkilö, jolla on riittävän työkokemuksen tuoma osaaminen ja taidot toimia kriisitilanteissa. Vastaanottoyksikössä vaativia tilanteita tulee usein - ja useimmiten ne tulevat ennakoimattomasti. Työntekijät perehdytetään turvallisiin työtapoihin väkivaltatilanteiden ehkäisemiseksi. Psyykinen ja fyysinen huonovointisuus ja esim. päihtyneisyys ja siitä juontuva sekavuus vaikeuttavat nuorten käyttäytymisen ennakoitavuutta ja sitä, miten he ovat puheen ja ohjauksen keinoin rauhoitettavissa. Fyysisesti uhkaavia ja aggressiivisia tilanteita saattaa syntyä hyvinkin nopeasti, mikä edellyttää työntekijältä toimintavalmiutta ja sekä taitoja, rohkeutta että voimaa rajata tilanteita turvallisesti. Turvallinen kiinnipito edellyttää myös riittävää työntekijäresurssia. Lastensuojelun vastaanottoyksikköön väkivallan uhkaa tuottavat ennakoimattomat kiireelliset sijoitukset, mutta myös pitkittyneisiin sijoituksiin kytkeytyen nuorten epä tietoisuus omasta tulevaisuudestaan ja tulevasta sijoituspaikastaan. Pahoinvointia lisää myös se, että samalla osastolla on kuusi psyykkisesti oireilevaa nuorta, joiden on traumataustojensa vuoksi vaikeaa luottaa vieraisiin aikuisiin. Nuoret saattavat liittoutua aikuisia vastaan. Vastaanotto-osastoilla joudutaan rajoittamaan nuoren itsemääräämisoikeutta. Rajoitustoimenpiteet usein lisäävät jo traumatisoituneiden nuorten aggressioita ja väkivallan uhkaa. Samalla osastolla on sekä kiireellisesti että avo- huollon tukitoimena sijoitettuja nuoria, joista jälkimmäisiin ei voi kohdistaa rajoitustoimenpiteitä. Tämä lisää kiireellisesti sijoitettujen lasten ja nuorten kokemusta eriarvoisesta kohtelusta.

Mäntymäen perhetukikeskukseen on viime vuosina rekrytoitu useita uusia, kelpoisuusehdot täyttäviä, vakituisia ohjaajia kaikille osastoille. Suurin osa hakijoista on vastavalmistuneita nuoria sosionominaisia, joilla ei ole harjoittelujen lisäksi lastensuojelun työkokemusta. Jokaisessa haussa on keskimäärin 0-1 muodollisesti pätevää mieshakijaa. Valituksi tulleista miehistä osa on peruuttanut tulonsa perustel- len päätöksensä yksityisten palveluntuottajien tarjoamilla paremmilla etuisuuksilla.

Oppilaitokset viestivät, että jo ensimmäisen vuosikurssin miespuolisia opiskelijoita rekrytoidaan systemaattisesti yksityisten palveluntuottajien toimesta. Mäntymäen perhetukikeskuksen rekrytointikokemuksen perusteella sijaislistalle on vaikeaa saada riittävästi kelpoisuusehtoja täyttäviä miehiä. Lastensuojelun vastaanottoyksikössä tarvitaan sekä ikäjakaumaltaan että sukupuoleltaan riittävän heterogeenistä joukkuetta, jota yhdistää riittävä kokemuksen ja koulutuksen tuoma ammatillinen osaaminen. Em. syistä olemme joutuneet käyttämään yksittäisiä sijaisia, joilla on vuosien vaativan pitkäaikaisen lastensuojelutyön kokemuksen tuoma ammatillinen osaaminen, mutta joiden kohdalla eivät muodolliset kelpoisuusehdot valitettavasti täyty. Osaan työvuoroista liittyy selkeästi akuuttiin vaativaan tilanteeseen rekrytointia, osa liittyy vastaanottoyksikkötyön jatkuvaan kriisiluonteisuuteen, jossa turvallisella resursoinnilla ja ammatillisen kokemuksen tuomilla toimintavalmiuksilla pystytään ennaltaehkäisemään vaarallisten tilanteiden realisoitumista.

Yöaikaan Mäntymäen perhetukikeskuksessa on neljä työntekijää, yksi kullakin osastolla. Tehostetun kotiinpäin tehtävän työn osaston (asiakasperheet avohuollon palvelussa) yötyöntekijää on käytetty kiertävänä työntekijänä vastaanotto-osastojen turvallisuuden vahvistamiseksi. Lisäksi yöaikaista turvallisuutta ja resursointia on vahvistettu käyttämällä tilapäisiä palkkaamislupia ja hakemalla vuoden 2019 henkilöstösuunnitelmaan kolmea ohjaajan lisävakanssia. Pääsääntöisesti aamuvuoroissa on arkisin kaksi ja iltavuoroissa kolme ohjaajaa osastoilla. Viikonlopun resurssia on vahvistettu tilapäisten palkkaamislupien turvin mahdollisuuksien mukaan. Osastojen vastaavat ohjaajat ja johtaja ovat paikalla virka-aikaan.

Uudet henkilöt perehdytetään työhön säännöllisesti päivitettävän perehdytys suunnitelman mukaisesti. Jokainen työntekijä saa perehdytyksen työvuoroon tullessaan osaston sen hetkisestä tilanteesta ja mahdollisista uhista. Tieto ja ymmärrys sekä lasten ja nuorten ja heidän perheidensä tilanteista että traumojen vaikutuksista, lisäävät turvallisuutta. Sijoitusjaksoja on kehitetty jatkuvasti asiakaslähtöisemmiksi, niin että lasten, nuorten ja perheiden osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet sekä myös sitä kautta turvallisuuden tunne, voisivat kasvaa.

Sari Eskola
Mäntymäen perhetukikeskuksen johtaja

